

Ärendenummer: SBFV 2023-267

Datum: 2023-06-21

Ordlista - VA

ABVA

Allmänna bestämmelser för vatten och avlopp. Kommunens föreskrifter för användningen av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen samt information till fastighetsägare.

Allmän vatten- och avloppsanläggning (allmän VA-anläggning)

En vatten- och avloppsanläggning som en kommun har ett rättsligt bestämmande och inflytande över, och som har ordnats och används för att uppfylla kommunen skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), LAV.

I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisedningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Allmänt VA

Kommunala vatten och avloppstjänster.

Anläggningsavgift

Engångsavgift för att täcka kostnaden för att ordna en allmän VA-anläggning. Engångsavgift som fastighetsägare betalar för rätten att ansluta sig till den allmänna VA-anläggningen. Vid till- och/eller ombyggnation kan ytterligare anläggningsavgift tillkomma.

Avloppsvatten

Samlingsnamn för dagvatten, dränvatten och spillvatten.

Avluftning

Rör som dras upp över husetsnock för att utjämna tryckförändringar i avloppssystemet vilket minimerar risken för att vattenlås töms och dålig lukt uppstår.

Avrinningsområde

Ett avrinningsområde är ett mark- och vattenområde som samlar upp nederbörd. Avrinningsområden begränsas av höjdryggar, som delar flödet från regn och smältvatten åt olika håll. Dessa gränser kallas för vattendelare.

Backventil

En backventil släpper fram vatten i ett rörsystem enbart i en riktning. Exempelvis kan den skydda mot inträngande avloppsvatten i källaren.

Brukningsavgift

Återkommande avgift som tas ut för att täcka drift- och underhållskostnader för en allmän VA-anläggning och som inte täcks av en anläggningsavgift.

Bräddning

En bräddning är ett utsläpp av avloppsvatten som beror på att ledningsnätet är överbelastat eller på ett tekniskt fel. Bräddning kan vara nödvändig för att minska risken för skador på hus.

Dagvatten

Dagvatten är tillfälligt förekommande flöden av regnvatten, smältvatten och framträngande grundvatten som avrinner från mark eller hårdgjorda ytor.

Dränvatten

Överflödigt vatten i mark som avleds i rör, dike eller liknande för att hålla torrt kring till exempel bostadshus.

Dränering

Diken/rör för att leda bort grundvatten eller ytvatten från ett område, till exempel från tomt eller väg.

Enskild vatten- och avloppsanläggning/enskild VA-anläggning/enskild anläggning

En anläggning för dricksvatten, avloppsvatten eller dagvatten som ägs privat eller drivs som en gemensamhetsanläggning.

Med en enskild anläggning avses enligt 2 § LAV en va-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän va-anläggning. Enskilda anläggningar kan utgöras såväl av separata va-lösningar på respektive fastighet som av gemensamma va-lösningar för två eller flera fastigheter. Som enskild anläggning får man också räkna gemensamma ledningsnät som är kopplade till kommunens allmänna va-anläggning. Sådana anslutningar kan för enstaka fastighet eller fastigheter i viss mån komma i fråga utanför verksamhetsområdet för den kommunala va-anläggningen.

Fastighet

Avgränsat mark- eller vattenområde. Till fastigheten tillhör exempelvis byggnader och ledningar.

Fastighetsägare (inom verksamhetsområde)

Enligt vattentjänstlagen är en fastighetsägare den som äger en fastighet, arrenderar eller är tomträttsinnehavare. Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren.

Frostfritt djup

Det djup där vatten och avloppsledningar läggs i mark utan att frysa sönder vid tjäle.

Förbindelsepunkt

Förbindelsepunkt är den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett, tillika den juridiska ansvarsgränsen mellan huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation.

Försörjningsområde**Gemensamhetsanläggning**

En anläggning som är gemensam för flera fastigheter, till exempel en enskild VA-anläggning.

Grundvatten

Grundvattnet är det vatten som finns där bergets sprickor och jordens porer (eller hålrum) är vattenfyllda. Grundvatten bildas genom att nederbörd sakta tränger ner genom marken och når hålrum och sprickor. En stor del av Munkedal kommuns dricksvatten kommer ifrån grundvattnet.

Huvudledning

Ledning av grövre dimension som leder vatten eller avlopp till eller från ett större antal fastigheter.

Infiltration

En process där vatten rinner sakta genom marken och renas genom sand- eller gruslager där föroreningar binds till partiklar.

Ledningsnät

Rör som leder dricksvatten från vattenverken och avloppsvatten till reningsverken.

Ledningsrätt

En rättighet att använda annans mark för att anlägga, nyttja och underhålla ledningar.

LAV

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

LIS-område

Område för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Inom dessa områden kan det särskilda skälet för landsbygdsutveckling användas när man prövar dispenser och upphäver strandskyddet.

LTA = Lätt Tryck Avloppssystem

När fastigheten inte kan anslutas till ett självfallssystem kan allmänna VA-

anläggningen för spillvattenavlopp utformas som ett Lätt Tryck Avloppssystem (LTA-system). Det innebär att en LTA-station placeras inne på fastigheten.

LOD = Lokalt Omhändertagande av dagvatten

Begrepp för att ta hand om dagvatten inom ett avgränsat område.

Ovidkommande vatten

Vatten i avloppsledningar som inte är spillvatten, till exempel regnvatten. Kallas även tillskottsvatten.

Personekvivalenter (pe)

Används då man ska dimensionera avloppsanläggningar. Med en personekvivalent menas den mängd föroreningar som motsvarar det genomsnittliga utsläppet per person och dag.

Pumpstation

Pumpstationer har till uppgift att pumpa avloppsvatten vidare mot reningsverk.

Recipient

Vattendrag eller grundvatten som tar emot utsläpp eller renat avloppsvatten.

Relining

Relining eller rörinfodring är ett samlingsnamn på metoder för att invändigt renovera rörledningar.

REVAQ

Revaq är ett certifieringssystem med syfte att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk, skapa en hållbar återföring av växtnäring samt att hantera riskerna på vägen dit.

Råvatten

Det vatten som vattenverken använder för att producera dricksvatten. Kan vara antingen ytvatten eller grundvatten. I Munkedals kommun är det i dagsläget grundvatten som utgör råvattnet.

Samfällighet

Mark som tillhör flera fastigheter gemensamt.

Samfällighetsförening

En förening som bildas för att förvalta en samfällighet eller gemensamhetsanläggning.

Sandfilter

Under dricksvattenproduktionen silas vattnet genom flera lager av sand i en bassäng för att renas. Man efterliknar naturen där vattnet vid grundvattenbildning silas genom marken.

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät.

Servisventil

Används för att stänga vattnet till din fastighet. Den får endast öppnas och stängas av personal från Västvatten AB.

Servitut

Servitut är en rätt för en fastighet att använda en annan fastighet för ett specifikt ändamål, t ex väg eller brunn. Ett servitut är knutet till en viss fastighet, inte till en viss person.

Självfallsledning

Ledning där spill-/dagvattnet leds vidare genom naturlig marklutning, utan pump.

Slam

En restprodukt från reningsprocessen vid ett reningsverk.

Skyfall

Kraftigt regn som kan påverka den allmänna va-anläggningen negativt.

Spillvatten

Spillvatten är det vatten som avleds via spillvattenledningar från byggnader, till exempel diskvatten, badvatten och toaletter.

Spygatt

Brunn för avledning av dagvatten. Ofta placerad i utvändiga källartrappor.

Tillrinningsområde

Är markytan i ett avrinningsområde.

Tillskottsvatten

Vatten i avloppsledningar som inte är spillvatten, till exempel regnvatten. Kallas även ovidkommande vatten.

Trekammarbrunn

Slamavskiljare där spillvattnet passerar genom tre kammare. Tyngre partiklar sedimenteras i brunnen. Resterande spillvatten leds ofta vidare till en reningsanläggning.

Tryckledning

Trycksatt ledning där vattnet pumpas för att förflyttas.

VA

Förkortning för vatten- och avlopp.

VA-huvudman

Den som är ägaren av den allmänna VA-anläggningen. Oftast en kommun

eller ett kommunalt bolag. I Munkedals kommun är Munkedal Vatten AB VA-huvudman.

VA-installation

Med en fastighets VA-installation menas de anordningar som fastighetsägaren ansvarar för, till exempel tappventiler och servisleddning.

VA-kollektiv

Alla inom verksamhetsområdet som är anslutna till den allmänna vatten- och avloppsanläggningen.

VA-taxa

Är ett regelverk i form av en prislista antagen av kommunfullmäktige. VA-taxan reglerar VA-avgifterna.

VA-plan

Ett strategiskt dokument för kommunens VA-planering som bygger på Havs- och vattenmyndighetens vägledning.

Vattenförekomst

Ett vattendrag klassat som vattenförekomst i VISS.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning av inkommande kallvatten, om inte VA-huvudmannen bestämmer annat. Vattenmätaren ingår i den allmänna VA-anläggningen.

Vattenmätarkonsol

Anordning för att fästa vattenmätare på vägg.

Vattenskyddsområde

Ett område som är skyddat med hänsyn till allmän vattentäkt med vattenskyddsföreskrifter.

Vattentjänst

Dricksvatten, spillvatten och dagvatten kallas vattentjänster i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

Vattentjänstplan

En plan som enligt lagen om allmänna vattentjänster (2006:412), långsiktigt beskriver hur kommunen avser att hantera försörjningen av vattentjänster.

Vattentäkt

Grundvatten- eller ytvattenkälla där vattenverken hämtar sitt råvatten.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vatten- och avloppstjänster bedrivs inom ett fastställt geografiskt område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

VISS

VISS är en databas som utvecklats av Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten, för att dela information om vattenförekomster i Sverige. VISS innehåller information om Sveriges större sjöar, vattendrag, grundvatten och kustvatten.